

RESUMÉ

Utrpení ve Starém zákoně vždy nějakým způsobem souvisí s hříchem, ať už se jedná o trest nebo jen důsledek porušené přirozenosti, jímž je zranitelnost a smrtelnost. Utrpení má různé podoby a biblický autor pracuje s velkým bohatstvím literárních forem, jimiž situaci popisuje. Uvedením do problematiky starozákonního pohledu na utrpení se zabývá první kapitola práce, která se (už vzhledem k názvu práce) nevyhýbá nastínění vztahu mezi Bohem a utrpením. Zpočátku jde o zkoumání na obecné rovině, kde je třeba pracovat i se skutečnostmi jako je Boží přítomnost, vztah a otevřenost vůči člověku, Boží „zranitelnost“ a samozřejmě také otázky emocí připisovaných Bohu – tedy problematika (zejména antropomorfních) metafor.

Druhá část práce se zabývá rozбором textů Pentateuchu, které se nějakým způsobem týkají Božího utrpení. Kromě sémantické stránky je zde také brán v úvahu kontext. Texty jsou rozděleny do tří základních tématických okruhů: biblické pradějiny, dějiny praotců a mojžíšský cyklus. Ukazuje se, že již v Tóře se vyskytují prakticky všechny aspekty jak utrpení obecně, tak i Božího utrpení, které pak ostatní knihy Starého zákona dále rozvíjejí.

Poslední část předkládá stručné srovnání pohledů na utrpení mezi Pentateuchem a ostatními starozákonními spisy (jedná se o hebrejský kánon). Tyto texty obsahují v souvislosti s utrpením v podstatě stejné linie jako Pentateuch, rozdíl lze najít pouze v četnosti výskytu jednotlivých pohledů – záleží na tom, na který aspekt je zrovna kladen důraz. Jako základní prvky se jeví lidský hřích a Boží náklonnost k člověku. Od nich se pak odvíjí problém utrpení. Závěr poslední části je pokusem o nalezení styčných bodů mezi starozákonním utrpením Boha a obětí Božího Syna.